

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

Издава Регионален
експертно-консултантски и
информационен център "Читалища"
Габрово

СЕМИНАР РЕКИЦ

На 11.04.07 г. РЕКИЦ–Габрово проведе семинар на тема „Споделяне на добри идеи и практики”. Той е част от националната кампания „Панорама за читалищни идеи”, която се провежда под патронажа на Министерството на културата, Фондация за развитие „Читалища” и Програмата на ООН за развитие.

В представените презентации на лекторите от гр.Стара Загора, гр. Търговище, гр.Хисар и с. Крън, бяха споделени водещи идеи и професионален опит в читалищната дейност. Презентаторите спряха вниманието си върху развитието на селския туризъм и възможностите за превръщането на читалищата в модерни културно – информационни и туристически центрове, където традицията среща бъдещето.

Разгледани бяха съвременните възможности за работа на читалищната библиотека с различни видове социални групи , включително и работа с хора с увреждания

и неравностойно социално положение.Предлагане на свободен достъп до библиотеката ,използването на модерни звукови, видео и електронни средства за информация.

Споделен беше водещ опит в областта на работата на селските читалища с различни видове социални и етнически групи.Възможностите за социално интегриране - получаване на качествено образование , здравни и медицински грижи, трудово –правни консултации, професионална реализация и развитие на любителско творчество.

Представени бяха възможностите на съвременното читалище за работа с местните инициативни групи , бизнеса и неправителствените организации.Превръщането на читалищата в туристически информационни и бизнес –центрове.

С тези практики бяха запознати читалищни секретари и председатели от 26 читалища в Габровска област. На

ХРОНИКА

еминара присъстваха и представители на общините Габрово, Севлиево, Дряново и Трявна, както и журналисти и представители на НПО. Участниците в семинара проведоха ползотворна дискусия по представените теми и също споделиха някои свои идеи, практики и работа по проекти.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА КНИГА - КИСКИНОВ

На 27.04.2007 г. РЕКИЦ- Габрово, НЧ „Габрово”, заедно със Съюза на писателите –Габрово, организираха представяне на романа „Живот в тройка”. автор е габровецът г-н Станимир Кискинов – магистър по политология, работещ в културния отдел на посолството на САЩ в България.

Романът отразява професионалния и емоционален опит на автора. На срещата присъстваха приятели и съученици на младия автор, представители на община – Габрово, на образователния сектор, на неправителствени организации, граждани и журналисти.

ПОСЕЩЕНИЯ В ЧИТАЛИЩА

През месеците май и юни, нашият млад екип започна своите посещения в читалищата. Ще се опитаме накратко да Ви запознаем с това, което видяхме. Тези резултати са само за читалищата, които успяхме да посетим досега, но те дават сравнително добра представа за състоянието на читалищата в нашия регион. Впечатленията ни доведоха до извода, че трябва да степенуваме дейността им в три основни групи. Първата група са читалищата, които работят отлично и са пример за това как една скромна културна институция може да развива дейността си и да бъде духовен стожер в новите социално-икономически условия. Тези читалища са: НЧ „Пробуда” с. Ряховците, НЧ „Априлов- Палаузов”- Габрово, НЧ „Габрово”, НЧ „Просвета” с. Новаковци, НЧ „Христо Ботев” с. Драгановци, НЧ „Светлина” с. Жълтеш.

НЧ „Пробуда” с. Ряховците беше посетено от нас на 12.05.07 , когато

там се отбеляза неговия Стогодишен юбилей. То отдавна се е превърнало в културен, просветен и духовен център на общността. Създадени са: детски фолклорен състав, група за стари градски песни и група за турски фолклор. Читалището активно участва в организирането на местни и национални празници, работи добре по проекти, спечели

допълваща целева субсидия. Тържеството за Стогодишния

юбилей беше отбелязано с чудесно тържество, което пак доказва, че общността в с. Ряховците е пример за духовно единство на различните традиции и култури и за етническа толерантност.

На 15.05.07 посетихме НЧ „Априлов- Палаузов“- гр. Габрово, където се срещнахме с г-н Николай Коссов- секретар на читалището и г-н В. Велчев. Дейността на читалището е добре позната, неговите състави и формации са познати в страната и чужбина, работи се добре по проекти- печелят допълваща целева субсидия. Като секретар на читалището и председател на общинският читалищен съвет, г-н Коссов ни запозна с проблемите на читалищата и заедно обсъдихме възможностите за ползотворна работа, в името на просперитета на читалищната дейност в региона.

Друго изявено читалище е най- младото, но вече толкова известно с дейността си , НЧ „ Габрово“. То се е превърнало в истински храм на духовността и работи с 20 състава, който не само задоволяват изключително разнообразните духовни потребности на нашето общество, но едновременно с това се явява и един от основните фактори , които оформят културният облик на Габрово. За пета поредна година читалището ще организира Празник на духовната музика. Читалищното ръководство работи с всички културни институции в града и успешно реализира редица проекти. Тук също спечелиха допълваща целева субсидия.

През месец юни читалището беше домакин на Международен семинар на ЮНЕСКО, като за целта беше подготвен фолклорен спектакъл – възстановка на празника “Еньовден” на ЕМО ”Етьр” от Състава за изворен фолклор и ансамбъл “Сивек” към читалище”Габрово” с ръководители Стефан и Валентина Маринови.

На малко разстояние от Габрово се намира с. Новаковци, където на 05.06.07 г. ние посетихме НЧ „Просвета”и се запознахме с представители на читалищното ръководство, което работи изключително всеотдайно. Създаден е клуб на пенсионера, организират се рецитали и чествания на различни празници, а също така и екскурзии до различни исторически места.

Приятно впечатление прави създадената етнографска сбирка, която е представена в три раздела- бит, поминък и облекло. Направена е паметна плоча на загиналите във войните за национално обединение. Ръководството на НЧ „Просвета” има желание да работи в областта на селския туризъм и да осъществява съвместна дейност с други читалища.

НЧ „ Христо Ботев” с. Драгановци посетихме на 13.06.07 г. Разговаряхме с г-н Новак Иванов- председател и г-жа Пейчева- секретар на читалището. Хубавите новини тук са много. Читалището спечели допълваща целева субсидия и е включено в програмата „Партньори за възраждане на българското село”, по която ще

се изпълнява проекта „ Граждани за отговорност и прозрачност на местните институции”. По други проекти е възстановена църквата „Св. Никола”, открита е детска площадка и т.н.

Предстои откриването на паметна плоча на загиналите във войните. Активно работи детската театрална формация и групата за изворен фолклор. Организирант се чествания на празници, изпълняват се народни обреди и обичаи, организират се

екскурзии. В помощ на читалището работи модерна компютърна техника ,предстои свързване в Интернет.

НЧ „ Хр. Ботев” е сред най- активно работещите в региона и е нагледен пример за успешна читалищна дейност в новите икономически условия.

Друг пример за успешно работещо читалище е НЧ „ Светлина” в с. Жълтеш.. На 03.06 07 г. присъствахме на техния празник, който беше организиран от кметството и читалището. Тържеството беше изключително вълнуващо. Г- н Иван Гранитски- директор на издателство „ Захари Стоянов” представи книгата на Б. Данков „Колибарски сънища”. Стихосбирката е посветена на родното му село Жълтеш и на колоритните му обитатели.

Гвоздеят на програмата бяха изпълненията на групата за изворен фолклор към НЧ „ Светлина”. Скромните жени от състава разнасят славата на нашия

фолклор. Предстоят им сериозни участия- имат покани за народния събор „Бабан пее“, за фестивала за автентичен фолклор в с. Дорково- Пазарджишко, за събора в с. Черни Вит. Освен с чудесната си фолклорна група, читалището развива и други дейности- кандидатства и печели проекти. Последният спечелен е към Министерството на културата и чрез него ще бъде възстановена Кокалянската църква, която ще е разположена на едно чудно красиво място в селото и ще стане един своеобразен духовен център.

Втората група читалища, които ние успяхме да посетим се характеризират с това, че в тях се работи сравнително добре, но имат и проблеми, с които тепърва трябва да се справят. Това са читалищата НЧ „Отец Паисий“- кв.Хаджицонев мост; НЧ „Бъдеще“ кв. Любово; НЧ „Христо Смирненски“ кв. Русевци; НЧ „Балканска звезда“ кв. Недевци; НЧ „Зора“ кв. Нова Махала- Габрово. Всички те функционират, имат библиотеки, които редовно се попълват, имат опит по работата с проекти дори някои от тях спечелиха допълваща целева субсидия.

Проблемите при тези читалища са в няколко насоки- трудности ,свързани с поддръжката на сградите и прилежащите им територии като например НЧ „Хр. Смирненски“, НЧ „Зора“. НЧ „Отец Паисий“ дори няма сграда, а е разположено в кметството на Зелено Дърво. Друг проблем пред тях е липсата на достатъчно добра работа с хората в квартала- в НЧ „Бъдеще“ трудно работят с възрастното население, в НЧ „Христо Смирненски“ още не са обхванали добре децата от гъсто населения квартал Русевци и проблемите на НЧ „Балканска звезда“ са подобни.

В някои от тези читалища има групи, които желаят да имат повече сценични изяви от местно и национално значение, така че има върху какво да се работи и в тази насока. Всички тези читалища страдат и от липсата на достатъчно модерна компютърна и размножителна техника, която може да бъде набавена чрез дарение, спонсорство или чрез допълваща субсидия от Министерството на културата.

С огромно съжаление установихме, че съществува и трета група читалища, в които просто не се работи и се отчита дейност само на хартия. Представят се и различни причини за липсата на конкретна работа и резултати, като най- често срещаните са проблематичната икономическа ситуация и непрекъснатото застаряване на населението.

Типичен пример за такова читалище е НЧ „Просвета” в кв. Етъра, което посетихме на 07.05.07г. Наблюденията ни показват, че независимо от проблемите, свързани с намирането на по- добро помещение за читалището и споровете с общинските представители, самото читалищно ръководство не е било достатъчно настоятелно в полагането на конкретни усилия за промяна в тази насока.

Читалището е получило и субсидия, която не е използвало по предназначение и средствата в последствие са били върнати принудително. Още по-лошо е положението с компютъра, който и до ден днешен не се използва.

Аналогична е и ситуацията, по отношение на дейността, в НЧ „Наука” село Враниловци, посетено на 08.06.07 г. Там читалището разполага със собствена масивна сграда, голям и малък салон, които почти не се използват, защото няма дейности.

Описаните в информационната карта театрален състав и състав за художествено слово в момента не съществуват, а етнографската сбирка също не ни беше показана, защото част от нея била унищожена от мишки.

Читалището едва вегетира почти само чрез библиотеката и не е кандидатствало за допълваща целева субсидия и за попълване на библиотечния фонд. Читалищното ръководство явно се е отдало само на спомени за миналата си слава и полегнало върху венеца от стари лаври е потънало в летаргичен сън.

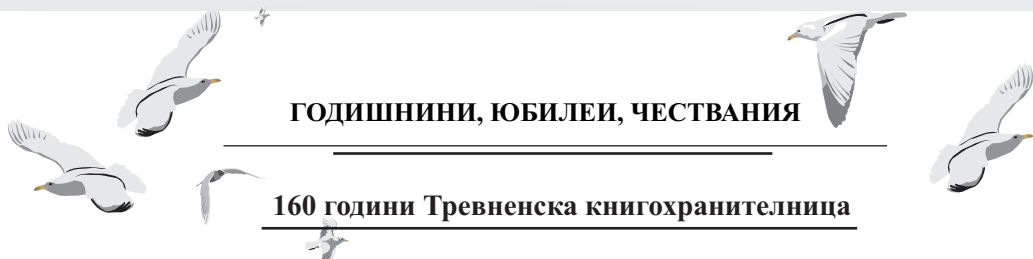
НЧ „Св. Св. Кирил и Методий” в кв. Бичкия - Габрово също не осъществяваше дейност по време на нашето посещение на 10.05.07 г. Причината беше дългият ремонт на сградата на читалището. Усилията на председателя бяха насочени към довършване на ремонта и провеждане на годишното събрание. Тук също не са кандидатствали за допълнително субсидиране, въпреки че се нуждаят от още средства. Искрено се надяваме, че в скоро време това читалище ще заработи.

ФОТООБЕКТИВ КОЕ Е ТОВА ЧИТАЛИЩЕ ?

Екипът на РЕКИЦ – ГАБРОВО ще продължава да прави своите посещения и да отчита дейността на читалищата в региона. Вярно е, че негативните фактори оказват своето влияние върху състоянието на читалищната дейност, но не бива да се забравя, че българските възрожденски читалищни дейци са работили и при много по тежки условия.

Хубавото е, че в болшинството от читалищата е жива възрожденската традиция, която им помага да се развиват успешно и днес. Резултати винаги ще има, когато се работи съпричастно, творчески и всеотдайно.

ГОДИШНИНИ, ЮБИЛЕИ, ЧЕСТВАНИЯ

160 години Тревненска книгохранителница

На 11.05 2007 г. се навършиха 160 години от създаването на Тревненската книгохранителница. Тя е родоначалник на библиотечното дело не само в китна Трявна, но и в България. Въпреки че книгохранителницата е основана в началото на 40-те години на деветнадесети век, за година на създаването се счита 1847 г., когато е съставен и инвентарен списък на наличните книги и излиза Закона за книгохранителницата.

Първите книги са доставени от Захари Княжевски. През 1842 г. Васил Априлов дарява 115 книги и учебници, с които обогатява фонда. Книгохранителницата наброява 376 книги и учебници. Сред шедьоврите и се открояват старопечатни издания, които се съхраняват и до днес.

Те са пример не само за непресъхващия стремеж на българина към наука и просвета, но и за търсенето на нови хоризонти далеч зад пределите на Родината. Сред старопечатните издания се наблюдават различни учебни помагала, речници, книги с дидактична тематика, църковна литература и др. Към книгохранителницата е била създадена една от

първите обществени читални, която е задоволявала нуждите от просвещение и духовност на възрожденския българин.

За любителите на книгите домакините бяха подготвили специална изложба от старопечатни издания, нови продукти на Литературния кабинет и на издателство „Славена” гр. Варна.

135 години от основаването на Народно Читалище „ Пенчо Славейков „

Тържественото честване на 135 годишният юбилей на НЧ „Пенчо Славейков” започна с фолклорен рецитал на децата от групата за народно пеене към читалището. Последва представянето на историята на библиотечното дело в гр. Трявна, поднесено от г- жа Марияна Георгиева . Гостите имаха възможност да разгледат фотографската изложба на Венцислав Симеонов и представянето на старопечатните издания , подредени във фоайето на читалището , да се потопят в магията на музиката и прекрасните изпълнения на пиано поднесени от възпитаниците на Ш И „Янко Мустаков”.

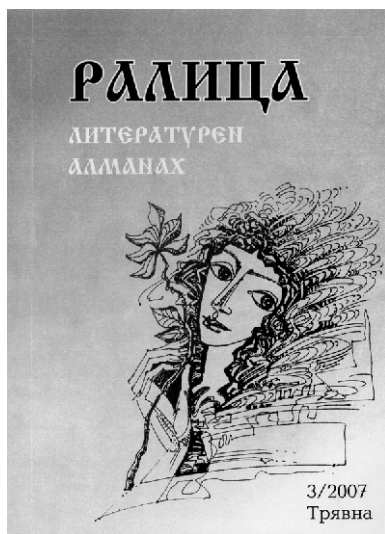
Празникът продължи с изпълнението на момичетата от ВИК „Илюжън”, които заредиха пространството с много настроение и ритъм. Изпълнението на камерен хор „Еуфоника” спечели сърцата на присъстващите и за пореден път доказва високия си професионализъм и изключителна музикална техника. На гостите беше предоставена възможността да се насладят и на кръшните изпълнения на танцов ансамбъл „Трявна”, който за пореден път разкри обаянието и красотата на българското танцово изкуство.

Специални поздрави към читалището поднесе Кметът на Община Трявна инж. Стефан Данаилов. Поздравителни адреси до Н Ч „Пенчо Славейков” бяха отправени от Министерството на Културата, представителите на отдел, Култура в общините Габрово, Трявна, Дряново, Плачковци, Севлиево. Читалище „Габрово”, РЕКИЦ - Габрово и др. Официален гост на тържеството беше професор Светлозар Игов –литературовед.

50 години Литературен кабинет „Пенчо Славейков”

В юбилейните чествания на книгохранителницата и читалището се включиха и дейците от Литературен кабинет „Пенчо Славейков”, които отбелязват 50 годишнината от неговото създаване. На вниманието на гостите беше представен литературния алманах „Ралица”. В неговото трето издание са включени множество стихове, разкази, актуална публицистика и др.

Литературният алманах е плод на хуманните и творчески търсения на редица майстори на художественото слово от китна Трявна. Той е знак за спасение, желание за духовна идентификация и несломима вяра в силата на изкуството и човека.

100 години от основаването на Народно Читалище „Пробуда”, с. Ряховците

На 12.05. 2007 г. се навършиха 100 години от създаването на Народно Читалище „Пробуда” с. Ряховците. Вековният юбилей беше отпразнуван с

мащабно тържество, което се превърна в истински празник на духовността, изкуството, просветата и културата.

В тържественият концерт взеха участие децата от ОДЗ „Щастливо детство”, ОУ „Емилиян Станев”, група за неувяхващи песни група за обработен фолклор

с ръководител Веско Самуилов, група за турски фолклор с ръководител Ибрахим Адилев.

Официални гости на тържеството бяха: г-н Йовко Йовков-народен представител, г-н Митхат Алибашев- зам. Областен управител, г-н Йордан Стойков-кмет на община Севлиево, Директори на дирекции в община Севлиево, общински съветници, Рекиц- Габрово, председатели и секретари на читалища от областта, журналисти, ръководители на състави и др.

Изпълнението на децата от ОДЗ „Щастливо детство” и ОУ „Емилиян Станев” плениха сърцата на многобройната публика, а групите за неувяхващи песни и обработен фолклор потопиха зрителите в магията на песента.

Народно Читалище „Габрово” поднесе поздравителен адрес и отправи специален поздрав към юбиларите с изпълнението на два от своите състави - ТШ „Лиана” и ВГ „Пей, Сърце”, които бяха посрещнати с бурни аплодисменти.

Впечатляващото и уникално изпълнение на групата за турски фолклор внесе незабравим колорит в пъстроцветния букет от ритми, песни и носии.

Празникът завърши с кръшно хоро, което се изви на площада пред сградата на хубавото ряховско читалище.

Тържественият концерт беше истински пример за духовното обединение на различните традиции и култури, който накара зрителите да се докоснат до мистерията на изкуството и да преживеят незабравими мигове на духовна наслада.

100 години от създаването на НЧ „Отец Паисий” с. Богатово

На 26.05.07г. НЧ „Отец Паисий” отпразнува 100 годишнината от своето създаване. Официални гости на тържеството бяха: г-н Йовко Йовков – народен представител, г –н Йордан Стойков – кмет на Община Севлиево, представители на местната власт и културата, журналисти и др.

Юбилейното тържество се превърна в незабравим празник на духовността, песните, танците, ритмите и съхранението на богатото фолклорно наследство. Изпълнението на групата за изворен фолклор и на мъжката фолклорна група очарова присъстващите и изпълни душите им с възхищение и преклонение пред величието на народния гений.

Специални поздравии към юбилейното читалище отправиха и фолклорни групи от НЧ”Пеньо Пенев” с. Добромирка и НЧ „Пробуда” с.Буря.

ПРОГРАМИ, ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНЕ

Уважаеми колеги и приятели, предоставяме Ви информация за възможностите за финансиране на проекти. Знаем, че по места тази информация е трудно достъпна, затова се постаряхме тя да достигне до Вас.

1. Допълваща целева субсидия- през втората половина на 2007 г. ще бъде осъществен втори тур на допълващата субсидия, на който ще бъдат разгледани своевременно постъпили проекти, така и отпаднали от първия тур. Напомняме ви, че средствата, които ще се отпускат са за текущ ремонт, закупуване на компютърна техника и за попълване на библиотечния фонд.

2. Програма „Европа за гражданите”- предвидена е за 7 години, от началото на 2007 г. до 2013 г. включително.

Цели:

- Сближаване на местни и регионални общности от цяла Европа
- Подпомагане на дебата за европейското гражданство и демокрация, за общите ценности и култура
- Поставяне на Европа като общност по- близо до хората, чрез промотиране на европейски ценности и достижения
- Стимулиране на сътрудничество между организации на гражданското общество и отделни граждани от всички участващи страни

Кой може да кандидатства?

- местни и регионални власти и организации
- европейски организации за политически изследвания, т.нар. ”мозъчни тръстове”
- организирани групи от граждани
- организации на гражданско общество
- неправителствени организации
- синдикални организации
- образователни институции
- организации в областта на доброволческия труд

Финансиране:

Дейностите и проектите се управляват от Изпълнителна агенция по образование аудиовизия и култура и Генерална агенция „Образование, аудиовизия и култура” на Европейската Комисия. Цялата налична информация за програмата е в интернет сайта на Изпълнителната агенция по образование и култура към ЕК на адрес:

http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm

3. Програма за развитие на селските райони- 2007- 2013г.

Предоставяне на възможностите за участие на читалищата в Програма за развитие на селските райони на адрес:www.mzgar.government.bg

4. Програма на Посолството на Кралство Холандия-МАТРА\КАР

Програмата цели да подпомогне процеса на социална трансформация в Централна и Югоизточна Европа, укрепване на гражданското общество като насърчава взаимодействието между граждани и държавни институции. Одобряват се проекти само на неправителствени организации. Още информация на страницата на Посолството на Кралство Холандия:

www.netherlandsembassy.bg

5. Безвъзмездна помощ за проекти на местно равнище- програма на Посолството на Япония- изразява се в предоставяне на финансови средства на проекти за социално и икономическо развитие. Възможните получатели са неправителствени организации, училища, изследователски институти, органи на местното самоуправление. Безвъзмездна помощ се отпуска за проекти в следните области:

Селско, горско и водно стопанство;
Занаятчийство;
Професионална квалификация;
Образование;
Регионално развитие;
Изграждане на водопроводни и санитарни съоръжения;
Подпомагане на социално слаби и други социални дейности;
Помощ за бежанци;
Регионални мерки за опазване на околната среда;
Хуманитарна помощ при природни бедствия;

Още информация и формулярите за кандидатстване може да намерите на адрес:

<http://www.bg.emb-japan.go.jp/cgi-bin/page.cgi?p=oda/candidate/index&|=bg>

6. Програма на обединени Холандски Фондации за Централна и Източна Европа- подпомага усилията на неправителствените организации за укрепване на гражданското общество; подобрява качеството на живот и приобщаване на хора, чиито социални, физически, емоционални, образователни проблеми създават трудности за пълноценното им участие в социалния живот на семейството и обществото. Насърчават се дейности на НПО, които:

Предоставят на хора в неравностойно положение условия, възможности и умения, осигуряващи им равен шанс с останалите;

Стимулират и се изпълняват с участието на местната общност в предоставяне и удовлетворяване на социални потребности чрез предоставяне на услуги, подкрепа, професионална грижа внимание и време;

Предполагат активно участие на хората, към които са насочени;

Водят до конкретно измерими практически резултати; устойчиви са в времето;

Въвеждат и демонстрират съвременни модели, практики и алтернативни социални услуги в общността;

Основани са на партньорство между НПО и местната власт

Стимулират полагането на доброволен труд;

Срокът за подаване на проекти по програмата е текущ. Предложения за финансиране се разглеждат през цялата година. Още информация и формуляр за кандидатстване може да се намери на следния адрес:

[http://www.tulipfoundation.net/id-83/CNFCEE%a\)programme](http://www.tulipfoundation.net/id-83/CNFCEE%a)programme)

7. Балкански тръст за демокрация- подкрепя укрепването на демократичните институции в Югоизточна Европа и трансграничното сътрудничество в региона чрез политическо, социално и икономическо сътрудничество в две основни програми:

- Свързване на гражданите с управлението
- Сътрудничество и коопериране

За въпроси можете да се обърнете към balkantrust@gmfus.org

В заключение искаме да Ви напомним две неща: за още повече информация винаги може да се обръщате към нашия център, той е създаден за да ви помага. Второто напомняне се отнася до това, че трябва да подготвяте своите финансови отчети всеки месец и да правите обобщен отчет на всяко тримесечие.

ПРЕДСТОЯЩИ ЧЕСТВАНИЯ

ПРЕЗ НАСТОЯЩАТА 2007 ГОДИНА, СВОИТЕ ЮБИЛЕИ ЩЕ ПРАЗНУВАТ СЛЕДНИТЕ ЧИТАЛИЩА В НАШАТА ОБЛАСТ:

1. НЧ „Извор” с. Съботковци, общ. Габрово- 100 години-м. септември
2. НЧ „Светлина” с. Жълтеш, общ. Габрово- 80 години- м. октомври
3. НЧ „Напредък” с. Крамолин, общ. Севлиево- 120 години, 50 г. читалищна библиотека, 50 г. група за автентичен фолклор, м. октомври
4. НЧ „Развитие” с. Кормянско, общ. Севлиево- 70 години, м. октомври НЧ „Пейо Яворов” с. Борики, общ. Габрово - 10 години - м. ноември

